

Kommunallagen

förbundsjurist Lena Dalman

Ny kommunallag

- SFS 2017:725
- Prop. 2016/17:171
- I kraft 2018-01-01
- Kommunallagen (1991:900) och lagen (1970:462) om vissa anslag på kommunens anslagstavla upphävs vid ikraftträdandet.

Ny struktur

- 1 kap. Grunderna för den kommunala verksamheten
- 2 kap. Kommunala angelägenheter
- 3 kap. Kommunernas och landstingens organisation och verksamhetsformer
- 4 kap. Förtroendevalda
- 5 kap. Fullmäktige
- 6 kap. Styrelsen och övriga nämnder
- **7 kap. Anställda**
- **8 kap. Delaktighet och insyn**
- **9 kap. Kommunal samverkan**
- 10 kap. Överlämnande av kommunala angelägenheter
- 11 kap. Ekonomisk förvaltning
- 12 kap. Revision
- 13 kap. Laglighetsprövning

Viktiga nyheter

- Nya regler om kommunal- och landstingsråd
- Kommun/landstingsstyrelsens roll stärks
- Nya regler om delegation och anmälan av beslut fattade med stöd av delegation
- Nya regler om kommun-/landstingsdirektör
- Nya regler om beredning av revisorernas budget och yttranderätt för de sakkunniga revisionsbiträdena
- Nya regler om webb-baserad anslagstavla
- Krav på annonsering i ortstidningen slopas
- Skärpta regler om verkställighet av beslut som ännu inte fått laga kraft
- Terminologin har gjorts mer stringent, se prop. s. 277 - 282

Förslag som *ej* genomförts

- Medlemskretsen utökas inte
- Generell avtalssamverkan bör utredas ytterligare
- Ingen särskild hänvisning till EU-rätten eller upplysningsbestämmelse om statsstöd eller SGEI
- Ingen målsättningsbestämmelse om konkurrensneutralitet
- Ingen försöksverksamhet med majoritetsstyre
- Inga nya regler om utnämning av ledamöter i kommunala aktiebolag
- Ingen reglering om förvaltningschefer eller möjlighet till vidaredelegation i flera led
- Ingen ändring vad avser överklagbarheten av vissa budgetbeslut

Kommunal- och landstingsråd

- Ingår i definitionen ”förtroendevald” även om de inte innehar något annat förtroendeuppdrag.
- En förtroendevald som fullgör sitt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid ska benämnas kommunalråd, borgarråd, landstingsråd, oppositionsråd eller annan benämning som fullmäktige bestämmer.
- Får tidigast väljas av fullmäktige vid första sammanträdet efter val till fullmäktige.
- De ska ha rätt att närvara vid fullmäktiges sammanträden och får delta i överläggningar och framställa förslag men inte delta i besluten.
- Uppdraget ska kunna återkallas oavsett om kommunal-/landstingsrådet har några andra förtroendeuppdrag vid förändrade majoritetsförhållanden eller förändring i nämndorganisationen.

Styrelsens roll stärks

- Fullmäktige får besluta att ge styrelsen beslutanderätt för vissa angivna förhållanden, 6 kap. 8 § KL.
- Det rör sig inte om en generell beslutanderätt.
- Exempel: Övergripande ekonomiska beslut; anställningsstopp; bindande beslut på personal- säkerhets- och miljöområdena (strategisk styrning), två nämnder är oense; övergripande beslut om kommunens agerande på sociala medier eller etiska riktlinjer.
- Beslutanderätten få inte avse nämndernas myndighetsutövning, tillämpningen av lag eller ärenden som rör enskilda.
- Bestämmelsen ställer stora krav på hur fullmäktige avfattar beslutet om vilka beslutsbefogenheter styrelsen ska ha.

Direktör

- Rollfördelningen mellan de anställda och de förtroendevalda synliggörs bättre.
- Styrelsen ska utse en direktör, som har den ledande ställningen bland de anställda och som är chef för den förvaltning som finns under kommunstyrelsen. Kan ha en annan benämning.
- Styrelsen ska i en instruktion fastställa hur direktören ska leda förvaltningen under styrelsen och fastställa direktörens övriga uppgifter.
- Gränsdragningsproblem mellan instruktion och delegationsordning kan uppstå.

Delegation och anmälan av beslut

- Möjlighet att delegera till presidiet införs.
- Obligatorisk anmälan av beslut fattade med stöd av delegation slopas. I stället ska nämnden besluta om i vilken omfattning anmälan ska ske. Detta gäller även beslut fattade med stöd av vidaredelegation.
- Beslut som inte anmäls ska protokollföras särskilt, om beslutet får överklagas genom laglighetsprövning. Inga regler införs om hur justeringen ska göras.

Anslagstavlan

- Lagstadgat krav på anslagstavla på kommunens/landstingens webbplats.
- Anslagstavlan ska vara särskiljbar från övrigt innehåll på webbplatsen
- Regler om obligatoriskt innehåll på anslagstavlan.
- Regler om fakultativt innehåll (uttömmande)
- Utökad serviceskyldighet införs så att allmänheten i kommunens/landstingets lokaler eller på annan plats kan ta del av innehållet på anslagstavlan.
- Driftsäkerhetsfrågan; inget krav ställs på reservrutin för att tillhandahålla anslagstavlan på annat sätt

Revisionen

- Fullmäktiges presidium ska upprätta förslaget till budget för revisorerna
- De sakkunniga får yttranderätt när fullmäktige behandlar revisionsberättelsen
- Revisorer ska inte vara valbara som ledamot eller ersättare i fullmäktige
- Godkännande av årsredovisningen *ska* ske innan fullmäktige tar ställning till frågan om ansvarsfrihet.
- Inskränkningarna i möjligheterna till fyllnadsval av revisorer tas bort.

Verkställighet

- Reglerna om verkställighet skärps; beslut får verkställas innan det fått laga kraft om inte särskilda skäl talar mot det. Vid bedömningen ska särskild hänsyn tas till om verkställigheten av beslutet kommer att kunna rättas.

”Att göra-lista”

- Anta en instruktion för direktören
- Fatta beslut i vilken omfattning beslut fattade med stöd av delegation ska anmälas och hur protokoll ska justeras om anmälan inte sker
- Bygga upp en webb-baserad anslagstavla samt rutiner för den utökade serviceskyldigheten
- Ta ställning till reglemente för kommunalråd (arbetsformer, ekonomiska förmåner)
- Fatta beslut om huruvida styrelsens roll ska stärkas
- Ta ställning till eventuella regler om arbetsformer och beslutsförhet i utskott och presidier
- Se över delegationsordningar med hänsyn till presidiernas möjlighet att fatta beslut samt när det gäller gränsdragningen mot direktörens instruktion.